

DZIEŃ PAMIĘCI

W dniu 6 listopada 2018 roku, na zaproszenie Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, nasza szkoła, którą reprezentował Poczet Sztandarowy, wspólnie z przedstawicielami krakowskich wyższych uczelni, wzięła udział w obchodach Akademickiego Dnia Pamięci. W obchody tego uroczystego Dnia włączają się wszystkie uczelnie skupione w Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa.

Uroczystość rozpoczęła się o godzinie 9.00 przy bramie cmentarza Rakowickiego, gdzie Rektorzy krakowskich uczelni wygłosili do zebranych krótkie mowy przypominające historię przeprowadzenia przez hitlerowskiego okupanta podstępnej akcji „Sonderaktion Krakau”.



W poniedziałek 6 listopada 1939 roku o godzinie 12.00, 183 profesorów i wykładowców krakowskich uczelni w tym 155 pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego, zostało zaproszonych na wykład SS-Stumbannfueraera Bruno Müllera, do sali 66 (obecnie 56) Collegium Novum, temat wykładu: "Niemiecki punkt widzenia w sprawie nauki i szkolnictwa wyższego".

Wykład ten był jedynie pretekstem do zgromadzenia w jednym miejscu licznego grona polskiej inteligencji.

Müller przybył na spotkanie w asyście policji i wygłosił krótkie

oświadczenie:

„Tutejszy uniwersytet rozpoczął rok akademicki bez wcześniejszego uzyskania zgody władz niemieckich. Jest to wyraz złej woli. Ponadto jest powszechnie wiadomo, że nauczyciele zawsze byli wrogo nastawieni do niemieckiej nauki. W związku z tym, wszyscy, poza obecnymi na sali kobietami, zostaną wywiezieni do obozu koncentracyjnego. Jakakolwiek dyskusja, a nawet wypowiedzi na ten temat są wykluczone. Kto odważy się na opór wobec wykonania mojego rozkazu, zostanie zastrzelony”.

Przybyłych na spotkanie aresztowano i wywieziono do obozów koncentracyjnych w Sachsenhausen i Dachau, gdzie kilkunastu z nich straciło życie.



Obraz Mieczysława Wątorskiego: Aresztowanie profesorów. Powstał w 1956 r. Artystę zainspirowała książka prof. Jana Gwiazdomorskiego: Wspomnienia z Sachsenhausen (1946 r.) (Fot. Muzeum Collegium Maius, Grzegorz Zygiel).

Tak brutalny atak na polskich intelektualistów wywołał oburzenie w całym świecie. Przeciwko akcji Niemców zaprotestował nawet sam Benito Mussolini. Hitlerowcy uwolnili 101 uwięzionych, którzy mieli powyżej 40 lat. Jednak wielu uczonych, wycieńczonych warunkami obozowymi, wkrótce zmarło. Pobyt w obozie przepłaciło życiem 13 profesorów, m.in: prof. Stanisław Estreicher oraz wybitni historycy literatury: Ignacy Chrzanowski i Stefan Kołaczkowski.

Pamiętając o 79. rocznicy tego Dnia, uczciliśmy pamięć ofiar „Sonderaktion Krakau”, a także innych zmarłych profesorów, odwiedzając ich groby.

Następnym punktem uroczystości było przejście Poczty Sztandarowego Zespołu Szkół Ekonomicznych nr 1 wraz z opiekunami w towarzystwie studentów i pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego na groby naszych wspólnych nauczycieli, gdzie delegacje złożyły kwiaty i zapaliły znicze na grobach profesorów. Nasza delegacja wspólnie z Rektorem UE odwiedziła mogiły profesorów: Albina Żabińskiego, Józefa Kannenberga i Arnolda Bollanda.



Dziedziniec Collegium Maius UJ. Profesorowie UJ, a zarazem naszej Akademii Handlowej. W pierwszym rzędzie od prawej siedzą: drugi to **prof. Zygmunt Sarna**, trzeci **prof. Albin Żabiński**, piąty **prof. Arnold Bolland**. Wszyscy trzej to ofiary akcji „Sonderaktion Krakau”. Czwarty od prawej strony to też profesor naszej szkoły i UJ Tomasz Lulek.

Prof. Zygmunt Jan Sarna urodził się 4 lipca 1890 w Kamesznicy. Na UJ uzyskał stopień doktora prawa, którego uczył w SEH, gdzie uczył również ekonomii. Był zastępcą

dyrektora Wyższego Studium Handlowego. Wraz z Arnoldem Bollandem i Albinem Żabińskim założył w 1925 Wyższe Studium Handlowe w Krakowie – prywatną szkołę wyższą, trzecią tego typu w Polsce, obecny Uniwersytet Ekonomiczny. W wyniku akcji Sonderaktion Krakau aresztowany przez Niemców i wywieziony do obozu w Sachsenhausen, po kilku dniach zwolniony. Stało się to w wyniku interwencji rządu węgierskiego (żona prof. Rudolfiną z domu Lauffer była Węgierką, córką oficera austriackiego). Zmarł 13 listopada 1974 r. w Krakowie, pochowany został na cmentarzu Rakowickim.



Grób prof. Albina Żabińskiego

Prof. Albin Żabiński urodził się 19 września 1883 roku w Głębowicach. Na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego uzyskał tytuł doktora prawa, którego uczył w SEH. Uczył tutaj również prawa wekslowego, nauki o handlu, rachunków i korespondencji. W 1920 roku profesor Żabiński oprócz zajęć prowadzonych w Akademii Handlowej rozpoczął wykłady w Instytucie Spółdzielczym w Krakowie. Od 1924 roku zaczął wykładać na Wydziale Rolniczym UJ, gdzie był zastępcą dyrektora Wyższego Studium Handlowego. Aresztowany podczas Sonderaktion Krakau, trafił do Sachsenhausen. Po powrocie z więzienia organizował tajne nauczanie. Po zakończeniu wojny zainaugurował działalność Akademii Handlowej w Krakowie. Zmarł 27 sierpnia 1959 w Krakowie, pochowany został na cmentarzu Rakowickim.



Grób dyrektora Józefa Kannenberga



Grób dyrektora Józefa Kannenberga

Prof. Józef Kannenberg urodził się w 1862 roku. Posiadał tytuł doktora nauk humanistycznych. Był członkiem komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli wyższych szkół handlowych we Lwowie. Dyrektorem A.H. był w latach 1907-1925, gdzie uczył języka polskiego. Zmarł w 1925 roku. Pochowany został w rodzinnym grobowcu na cmentarzu Rakowickim.



Grób prof. Arnolda Bollanda

Prof. Arnold Bolland urodził się 10 grudnia 1881 w Krakowie. Studiował chemię na Politechnice Lwowskiej i Wiedeńskiej. W naszej szkole uczył chemii i towaroznawstwa. Pracował też jako zaprzysiężony chemik sądowy. W latach 1924–1938 Arnold Bolland był dyrektorem Wyższego Studium Handlowego w Krakowie, w latach 1938–1939 rektorem Akademii Handlowej w Krakowie. W latach 1922–1939 wykładowcą Wydziału Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Aresztowany podczas Sonderaktion Krakau, Po powrocie z obozu do Krakowa w dniu 6 lutego 1940 roku, całkowicie podupadł na zdrowiu, zmarł kilka miesięcy później. Spoczywa w rodzinnym grobowcu na cmentarzu Rakowickim.

Po uroczystościach na cmentarzu o godzinie 12.00 z reprezentującym nas Pocztem Sztandarowym uczestniczyliśmy w Apelu Poległych, w Budynku Głównym UEK przy tablicy upamiętniającej ofiary Sonderaktion Krakau. Po przemówieniu Rektora Andrzej Chochóła, krótkiej modlitwie za dusze zmarłych profesorów, zebrane delegacje złożyły kwiaty.



Apel Poległych z udziałem naszego Poczty Sztandarowego



Poczty Sztandarowe UE i ZSE nr 1, a także Członkowie Stowarzyszenia:
Szarych Szeregów i Armii Krajowej

Ostatnim wydarzeniem obchodów Akademickiego Dnia Pamięci była msza święta, odprawiona w Uniwersyteckiej Kolegiacie św. Anny o godz. 19.30.

Urszula Siwek - Faszyńska